

Çocuklar İçin Edebiyat Vardır ve Bunu Tartışmanın Anlamı Kalmamıştır

Mevlâna İDRİS*

SÖYLEŞİ: Abdülkadir EMEKSİZ**

Soldaki: Mevlana İdris

● Çocuk kimdir, çocuk edebiyatı tabirinden ne anlıyorsunuz?

“Çocuk kimdir?” sorusu ne büyük bir soru. Bu soruyu sorma cesaretiniz için kutlarım, ama ben cevaplarırken ne yazık ki sizin kadar cesur olamayacağım. Çocuk, göklerden gelip aramıza, bu ‘cehenneme’ düşendir. Büyük olmayandır, yalanla ve dünyayla kirlenmemiş olandır, şaşırandır, saf olandır, yamulmamış, içine dünyanın hâlleri kaçmamış, henüz bizim eğri cetvellerimizle biçimlenmemiş olandır. Kendi gerçekliğiyle uyum içinde olan, bize biraz da ‘acıyarak’ bakandır, görendir.

Çocuk edebiyatı ise, işte bu varlık için yapılan, yapılmaya çalışılan edebiyattır.

● Çocuklar için yazarken yaş aralığını dikkate almak gerekli midir, neden?

Bu ayırım bana hep tuhaf gelmiştir. Yani ‘çocuk edebiyatı’ tasnifinden sonra alt kategoriler, hatta yıl değil ay aralıklarına göre yeni katmanlar, yeni uzmanlık alanları oluşturma çabası. Bunun sonu yok bence. Pekâlâ hafta, gün ve saat, dakika ayırımına kadar da gidebilir. Gitmezse ‘niçin’ diye sorarım.

Biliyorsunuz, dünya bir uzmanlaşma çılgınlığı ile atomize bir varoluş algısına doğru gidiyor. Toplamlar neredeyse sokak sokak kendi etnisitesine ve kimliğine bağlı olarak bayrak dikip şekillenecek. Elbette bunun tarihsel ve ideolojik sebepleri var. Aynı şekilde tüketim kültürüne baktığınızda da marka, sembol ve fiyatlar üzerinden modern ve küresel bir kast sistemi görüyorsunuz. Bitmiyor, insan tekinin davranış, kelime kalıbı, mimik ve jestlerinin dahi tanımlanıp belirlenmiş sınırlar üzerinden iletildiği ve algılandığı bir dünyada

* Şair, çocuk kitabı yazarı.

** Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Halk Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı.

azarken çocuklara bir şey öğretmeye değil, onlardan bir şey öğrenmeye ve onlara ulaşmaya çalışan biri olarak yazıyorum. Elbette aşırı hayaller içinden ama aynı zamanda fazla katı gerçeklikler içinden yazıyorum. Çok temel bir şey var dünyada: İyi ve kötü, güzel ve çirkin, değerli ve değersiz... Bunların merkezde olduğu bir anlam dünyasında masal, şiir, deneme aracılığıyla dolaşıyorum, hepsi bu.

yaşıyoruz, ölüyoruz. Sistemin bir ucunda çok ucuz iş gücü, diğer ucunda çok yüksek bir alım gücü var. Ama alan da, veren de memnun değil, yolunda gitmeyen bir şeyler var. Bunu dünyaya bakınca anlayabiliyoruz: kan var çok, gözyaşı var, yurtsuzlar, yoksullar, açlar, susuzlar var. Çok var.

Böyle bir hengâmede 5 yaşındaki bir çocukla 6 ya da 7 yaşındaki bir çocuk için hazırlanacak kitabın metin ya da görsel içeriği üzerine konuşmak sanki bir lüks gibi, ama değil. Benim itiraz ettiğim şey tam olarak bu değil, daha derinde başka bir şeye katlanamıyorum ben: Çocuk söz konusu olduğunda egemen, küresel, örgütlü elitin ikiye bölünmüşlüğü.

Şu an yaşadığımız dünyada -abartmadan söylüyorum- yüz milyonlarca çocuk muhtelif sebeplerle ölüm tehdidiyle yüz yüze yaşarken ve her dakika ölüyor, bunu sonlandırma imkânı olup da sonlandırmak için bir şey yapmayan bir dünyanın içinde aslında elimi nereye koyacağımı pek bilemiyorum.

Yani yaş aralığı önemsiz mi çocuk edebiyatında? Değil. Ama çocukların hayat ve ölüm aralığı daha mı önemsiz diye soruyorum. Ve cevaplıyorum: Büyükler vuruyor, çocuklar ölüyor. Düşüyorlar ve düştükleri yerden bize görünmeden, kimseyi 'incitmeden' gidiyorlar nereye gidiyorlarsa.

Yaş aralığına dönelim; biliyorsunuz modern Batı'nın bir 'standart' hastalığı var. Anormali bile böyle bir standart dizgesi içine koymak, üzerine de "ok." damgasını basıp tezgâha koymak, dolaşıma sokmak istiyorlar. Olabilir, ticari hayatın hızlı ve rasyonel gerçekleri böyle bir dolaşım sistemini öngörmüş olabilir. Ama standart dışı şeyler de yok mudur yani azizim? Ben bir çocuğun akletme, anlama, duyumsama gücünü nasıl ölçebilirim? O 'sınırsızlığı' nasıl arşınlayabilirim? Üstelik aynı yaştaki milyonlarca çocuk için 'bunların hepsi şöyle hisseder, böyle algılar' etiketini nasıl yapıştırabilirim? Bence saçmalık, insafsızlık ve hatta haddi aşmak olur bu.

● **Sizce metin okuma veya anlatı dinleme bakımından çocuk - yetişkin sınırı var mıdır?**

'Çocuklar için' dediğimizde zaten böyle bir ayırıma da dikkat çekmiş ve bunu doğal bir ayırım olarak işaretlemiş oluyoruz. Yani doğada aynı anda yetişkin ve çocuk varlığını, bunların birbiriyle ilişkisi ve iletişimini, hangi kodlar üzerinden toplumsal yapıda yer aldıklarını filan görüyoruz. Bu doğal sınır var ve bu sınırların kimi gereklilikleri de var. Her toplumdaki yasalar da bu ayırımı özenle vurgulayarak, hem çocuğun yararını korumaya hem de ona bazı sınırlamalar getirmeye çalışmıştır. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi metni

de temelde bu arayışın ve gerçekliğin bir ifadesidir.

Gerçi zaman zaman ‘çocuklaşan büyükler’ ya da ‘büyümüş de küçülmüş çocuklarla’ karşılaşıyoruz. Ama bu sınır ihlalleri istisnadır ve biliyorsunuz istisnalar kaideyi tekit eder, kuvvetlendirir.

● **Edebî türlerden çocuğa mahsus, çocuk için, çocuğa uygun diye nitelemeler hakkında ne söylersiniz? Çocuk edebiyatı “yazı”dan mı ibarettir. Tarihi gelişim sürecini de dikkate aldığınızda sözlü edebiyat verimlerinden masallar, hikâyeler, ninniler, tekerlemeler, bilmeceler vb. türler hâlen (elektronik ortam da dâhil) etkin midir?**

Yukarıdaki cevapta da vurgulamaya çalıştım, çocuklar için edebiyat vardır ve artık bunu tartışmanın bir anlamı kal-

mamıştır. Çocuk edebiyatı dediğimizde öncelikle ve doğal olarak yazıyı ve onun türlerini kastediyoruz elbette. Ama geniş anlamda düşünüldüğünde, diyelim sinemaya uyarlanan bir *Pıtırık*, *Bitmeyen Öykü*, *Şeker Portakalı*, *Çikolata Fabrikası* gibi başarılı çocuk edebiyatı örnekleri de -sinema / çocuk sineması bağlamında- geniş yorumla çocuk edebiyatı sınırları içine dâhil edilebilir.

Sözünü ettiğiniz diğer tarihsel anlatı biçimleri ve sözlü gelenek çeşitleri de elbette değerli ama takdir edersiniz ki bu değer, nicelik olarak azalan bir değer. Ben bu türlerin diyelim yüzyıl önce olduğu gibi kolektif bir gündelik form ve hafıza ile yaşadığını düşünmüyorum. Küresel iletişimin şiddetli görsel baskısı anne, çocuk iletişimini de geri döndürülemez biçimde etkiledi diye düşünüyorum. Anneler de artık ninni, tekerleme vs. söylemek yerine, bu işlev için üretilmiş modern aygıtları, bilgisayar programlarını alıp kullanmayı tercih ediyor. Elbette istisnaları var, elbette kendi özel tutumunu ayakta tutmak için direnen incelikli anneler, aileler var. Ama bunlar çok az, bunlara zaman zaman ‘has-ta’ gözüyle de bakılabiliyor.

Şu da var; modern anne, uyku saatinde kendi masalını küresel iletişim kanallarının sunduğu yüzlerce ‘masal’dan birini izleyerek geçirmekle meşgul, o artık bir ‘anlatıcı’ değil, ‘dinleyici’.

● *Çocuk edebiyatı yazarları hayal dünyası ile gerçek hayat arasında çocuğu yönlendirir mi? Bu bir görev olarak mı, sakınca olarak mı düşünülmelidir?*

Bir yazarın böyle bir misyonu olduğu düşüncesine katılmıyorum. Yazar kendinde böyle bir misyon vehmediyorsa, bu ham bir hayaldir.

Yazarken çocuklara bir şey öğretmeye değil, onlardan bir şey öğrenmeye ve onlara ulaşmaya çalışan biri olarak yazıyorum. Elbette aşırı hayaller içinden ama aynı zamanda fazla katı gerçeklikler içinden yazıyorum. Çok temel bir şey var dünyada: İyi ve kötü, güzel ve çirkin, değerli ve değersiz... Bunların merkezde olduğu bir anlam dünyasında masal, şiir, deneme aracılığıyla dolaşıyorum, hepsi bu. Çocukların yönlendirilmesi meselesine gelince; sanırım bunu en belirgin biçimde yapmaya çalışan kurumlar, ideolojik payandalar üzerinde duran eğitim dünyası ve ve kapitalist dünyanın her yaştan tüketiciye dönük reklam bombardımanı. Bence ana yönlendiriciler bunlar. Her ikisi de titizlikle programlanmaya çalışılmış tekniklerle ve profesyonel ekiplerle işlerini yürütürler. Yazar! O bir yazardır.

● *Okul eğitimi müfredatında çocuk edebiyatı metinlerinin durumunu değerlendirir misiniz?*

Bu apayrı bir bahis. Okul kitapları hazırlanırken, ülkedeki çocuk edebiyatı eserlerinden nasıl bir alıntı yapıldığı,

kıstasların ne olduğunu bilmiyorum. Son yirmi yılda, benim de aralarında bulunduğum çağdaş, yaşayan yazarlardan da metinler alınıyor. Bu, kuşkusuz hoş bir şey. Yani ille de aramızdan ayrılan yazarların eserlerinden alıntı yapılmalı diye bir kural yok. Ama şöyle bir şey de var; okuma kitaplarında okunacak metinlerden çok, edebiyat tadı olan metinlerden çok didaktik eğilimler gözüme çarpıyor. Ya da edebî hiçbir değeri olmayan metinlerin de okuma kitaplarında rahatlıkla yer aldığını görüyorum. Kitabı hazırlayan kişi ya da kişilerin ve kitabı onaylayan komisyonun edebiyat beğenisi, yetkinliği bence özen gösterilmesi gereken bir konu. Resimler ise ne yazık ki çoğu zaman bir facia. Çocuklar için hazırlanan ve milyonlarca basılan kitaplarda estetik bir gözün olmadığı zehabına kapılıyorum.

Bu kitapların önemi şurada: Çocuk belki de oradaki metinlerden ve o metnin işlenme biçiminden yola çıkarak, kitap dostu ya da ilgisizi olabilir. Okulda çocuğun önüne gelen -sadece Türkçe / Edebiyat değil- her kitabın, hatta matematik kitabının bile güzel bir Türkçe ve iyi resim/grafikle hazırlanması gerekiyor.

● *Sizin eserlerinizin de içinde olduğu çocuk edebiyatı konulu akademik çalışmaları yeterli buluyor musunuz? Akademisyenlerle çocuk edebiyatı yazarlarının iletişimi hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Bu ülkemizde yeni ve sevindirici bir gelişme. Galiba eğitim fakültelerindeki bir ‘damar’ çocuk edebiyatını gündemine aldı ve bu çalışmaların geleneği yavaş yavaş oluşmaya başladı. Yazdığım kitaplarla ilgili yurt içi ve yurt dışında çeşitli akademik çalışmalar yapıldı ve şu anda devam eden çalışmalar da var. Henüz yolun başındayız. Bu sebeple, bu çalışmaların yönü hakkında tespit ya da eleştiri için erken bir dönemde olduğumuzu düşünüyorum. Bununla birlikte bu alanda çalışan arkadaşlarımızın özveri ile çalıştıklarına şahidim ve kendilerine teşekkür ediyorum.

Biliyorsunuz edebiyatla akademinin arası pek hoş değildir. Akademi genellikle geriden ve belirli şablonlarla gelir. Ama çocuk edebiyatında durum biraz farklı ilerliyor; Bu alanı ve bir yazarı ‘seçen’ bir akademisyen genellikle seçtiği alanı ve metinleri seven, o metinler arasında dolaşmaya istekli olan, bu yönüyle de bir tür ‘meraklı okur’ kimliğinde biri oluyor. Tabii ki bu durum işleri kolaylaştırıyor, sonuçta da ortaya diğer edebî metin incelemelerine göre daha ‘içten’ bir akademik çalışma çıkıyor. Yanılıyorsam lütfen söyleyiniz, çünkü siz de benim *Tuhaf Adamlar* isimli on kitaplık çalışmam için bilimsel çalışma yapan bir akademisyensiniz.

• *Eserlerinizde “sıra dışı”, “olağanüstü”, “tuhaf” şeklinde nitelendirilebilecek, en azından normalin dışında yaşanmışlıklar ve “tip”ler aktarılıyor. Bu bir tercih mi, sizin normaliniz mi?*

Normal olacak kadar anormal değilim. Çocuklar için normalı tekrarlamayı anlamsız buluyorum. Kaldı ki çocukları, büyüklerin dünyasına ait normallerden biri olarak hiç düşünmüyorum. Sıra dışı bir varlık olan çocuğa sıradan bir anlatı sunmak iyi bir şey değil. Dolayısıyla masallarım da, çocuklar için yazdığım şiirlerimde de gerçeğin, ‘normalin’, ezberin biraz dışında bir şey söylemek istiyorum.

Verili dünyanın artık sıradanlaşan vandalizminin, diktasının, propagandasının, ideolojisinin, kurumsal faşizmasının, yoğun kapital dizgesinin, çok uluslu tüketim kuramlarının biraz dışında bir şey. İstiyorum ki söylemeye çalıştığım, yer yer mantık dışılıklardan da beslenerek anlatmak istediğim şeyle, o biçimlenmemiş saf çocuk mantığı arasında mümkünse bir te-tabukiyet oluşsun. Çok şey mi istiyorum? Hiç sanmam.

Eğer, hep bilineni tekrarlayacak olursak, bırakın çocuğu buna zaten başta kendim katlanamam. Fakat böyle bir şeyi niçin yapalım değil mi ama? Bir yazar olarak beni daima şaşırtan çocuklara bir borcum olduğunu düşünüyorum. Bunu aynı cinsten bir enstrümanla ödemem gerekiyor, bu yüzden çeşitli hayret/ şaşkınlık vadilerinde geziniyoruz.

• *“Kırpiller şapka giymez” ve “Ütü-süz Ayakkabılar” tarzında, gerçeği şaşırtarak gösteren üslubu, matematiği “dondurmalı matematik” durumuna getirmeyi ve mizah kullanımını çocuklar nasıl değerlendiriyor? Eserlerinizin yorumlarını çocuklardan alıyor musunuz?*

Mizahsız bir hayatı -hele çocuklar için- çekilmez buluyorum. Neye güldüğünüz çok ilginç bir göstergedir. Daima söylerim, biraz sıra dışı mentale aşına çocuklar için yazıyorum. Bazı çocuk okurlarımla yıllar sonra orada- burada karşılaşıyorum. Bazı anne-babalar da kitaplarımı çocuklarına okuturkenki karşılaştıkları kimi durumları anlatıyorlar. Galiba biraz şanslıyım, bunlar hep güzel şeyler. Aa yalnızca çocuklardan değil, büyük okurlardan da tepkiler geliyor ve şikâyet edeceğim hiçbir şey yok. Yani bütün o tuhafmış gibi gelen metinler, kurgular, imgeler, olaylar olması gereken yere gidiyor. Bu da az şey değil bilirsiniz.

● **Siz yazdığınızda “metin” tamamlanmış oluyor mu, okurda, dinleyende tamamlanmaya devam ediyor mu?**

Yazıp okumaya açtığımda tamamlanmış olduğunu düşünüyorum. Çünkü o aşamaya kadar bende farklı süzgeçlerden geçiyor, buna zaman da dâhil. Ama yine de benim hiç düşünmediğim kimi yorumlarla karşılaşabiliyorum. Aslında bu da normal, çünkü metni her okuyanın zihinsel tecrübeleri ve şeylere bakışı benimkinden farklı olduğu için, metinden farklı yorumların çıkması da normal. Tabii ki uç farklılıklar yoksa.

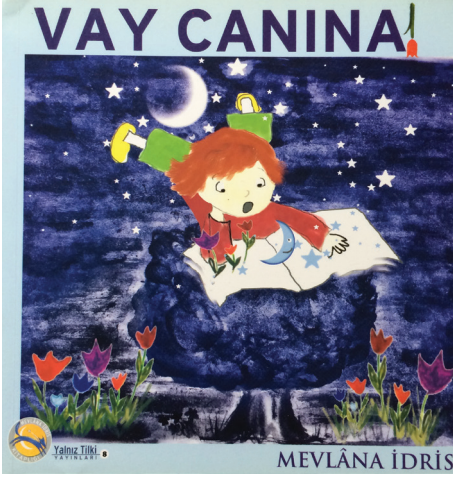
● **Kendiniz ve çocuklara yönelik yazdıklarınızı “zaman” kavramına göre değerlendirir misiniz? Yazar veya metin geçmiş, şimdi ve gelecek zamanların hangi kesitindedir?**

Bir edebiyat metnini ya da sanat eserini değerlendirme kriterlerinden birisi de zaman. 50 yıl sonra yazıldan ya da yapıldan geriye ne kalıyor, bu önemli. Ama bunu ben bilemem. Yalnızca şunu söylemek mümkün; Eğer yazılan ya da yapılan, ağırlık noktası olarak insanı değil de kimi dönemsel değer ya da gündemleri merkez olarak almışsa daha çabuk eskimeye mahkûmdur. Değişmeyen ve kalıcı olan insanî değer ve gündemler var, çocuk için bu biraz daha ağırlıklı olarak böyle. İyi, kötü, haklı, haksız, güzel, çirkin, doğru, yanlış gibi genel ölçütleri sağlıklı kavrayabilmeyi değerli buluyorum. Elbette bu genel değerleri sağlıklı kavrayabilmiş bir çocuk mantığı harika. Fakat dünyanın çocuğa yüklediği, yüklemek istediği öncelikler bunların epey uzağında.

Benim ya da metnimin zamanın neresinde durduğu ise epey karışık bir konu. Yazarken geçmişin ve geleceğin ama tabii ki şimdinin de değişik duygu ve etkileriyle yazıyorum. Yazarken geçmişsiz ya da yarınsız yazmadığımı farkındayım. Fakat ‘an’ı da es geçmeyen ve galiba onu biraz daha merkeze alan bir bakışla yazıyorum.

● **Çocuklarla iletişimi güçlü olan bir yazar olarak onlarla konuşmanın, iş yapmanın yazı hayatınıza etkisi nasıl gerçekleşiyor, yön verme, yön alma söz konusu oluyor mu?**

Konuşmamızın başlarında da belirtmiştim, ben yazarken çocuklara öğreten değil, çocuklardan öğrenen bir yazarım. Yönlendirme yapmayı da pek sevmem. Herkesin içinde bir pusulasının olduğunu

ve yönünü bulmak isteyenlerin bunu yapabileceğine inanırım.

Çocuklarla iletişimin benim için en değerli yönü, biz büyüklerin içinde bulunduğu zavallılığı dolaysız anlama imkânı sunması. Ama çocuklar çocuk kalmıyor, biz onları hızla büyütüyoruz, kendimize benzetiyoruz, halt ediyoruz.

● **Çocuğun oyun dünyası edebiyata ne kadar yansıyor. Bir anlamda hayatın aynası olan edebiyat, çocuk edebiyatında nasıl görünüyor?**

Oyun dünyası ile edebiyat çok farklı alanlar. Hiç oyundan bahsetmeden çocuk edebiyatı mümkün ve hep oyundan bahsederek çocuk edebiyatına ait bir şey yapmamak da mümkün.

● **Kaos mu kozmos mu metin kurma ve orijinaliteye daha çok hizmet eder?**

Bu, biraz yazarın yazma ve evreni algılama biçimine bağlı bir durum olarak geliyor. Bir şeyi yıkarak yapmak da bir yöntem. Bazan estetik ya da moral bir nitelendirme veya işaretleme için, o şeyin görünümünü veya algısını önleyen başka bir şeyi yıkmamız gerekebilir. Böyle durumlarda yıktığınız anda yapmış da olursunuz. Ama bazen da bir şeyi işaretlemek için onu il-

mek ilmek örmek durumunda kalabilirsiniz. Dediğim gibi bu, yazma / anlama / anlatma biçiminize bağlı olarak gelişen bir durum.

● **Çocuklara yönelik eserlerde daha yoğun olarak kullanılan çizimler ve resimlerin düşünceyi sınırlaması veya yönlendirmesi tehlikesi var mı?**

Mesleğinde iyi bir çizer, hem yazar hem de çocuk okur için metni açıcı bir imkândır. Aşırı bir iddia ile resimlerin çocuk muhayyilesini sınırlandırdığını söylemek de mümkün, fakat bu durum enderdir. Metni iyi yorumlayarak açan ve onu görsel alana doğru büyüten ressamın da çocuk edebiyatına çok değerli katkılar yaptığını düşünüyorum. Mesela Michael Ende kitaplarındaki resimlerin derinliğine ya da bir başyapıt olan *Küçük Prens*'teki Saint-Exupéry'nin kendi metnini resimlerkenki inceliğine bakarsanız bunu görebilirsiniz. Ama her zaman metin / resim uyuşması mükemmel olmayabiliyor. Resmin ya da metnin daha önde olduğu kitaplarla sık karşılaşıyorum.

Bugün geline nokta resimsiz bir çocuk edebiyatı kitabı düşünmek zor. İyi resmin iyi, kötü resmin kötü algı ve sınırlar doğrucağı muhakkak. Aynı şey metinler için de geçerli.

● **Yazar olarak kaynaklarınız nelerdir? Şiir ve masallarınızı yazarken faydalandığınız metinler, var mı?**

Kaynaklarım, benden önceki bütün dünya ve benim içinde yaşadığım dünyadaki her şey. Buna kitaplar, müzikler, resimler, filmler, insanlar, yağmur, deniz, bulutlar, atlar ve kelebekler, karıncalar dâhil.

● **Yazı sürecinizde bir metin nasıl oluşuyor, metni kurarken gündelik hayata dair gözlemler ne derece etkili oluyor?**

Metnin merkezi diyebileceğim olay ya da düşüncenin ana fikri kafamda be-

lirdiğinde gerisi sadece işçilik olarak şekilleniyor. Ama o metnin özü olan çelişki ya da uyum kurgusu gerçekten önemli. O düşünce sağlam ve benim için ışıltılı bir anlam içermiyorsa o düşüncüyü kayıt bile etmiyorum, siliyorum.

Ama pırıltılı bir şey yakaladığımı düşündüğümde artık geriye yazma süreci kalıyor. Yazarken ise dünyanın, çocuğun, kendimin hâllerinden hâller seçip o ana düşüncüyü ete kemiğe büründürmek, modern dünyanın içinde okunup anamlandırılabilir bir metin hâline getirmek, yani dediğim gibi işçilik kısmı kalıyor. Bu işleri yaparken elbette etrafımda ve dünyada olup biten ve olmayıp bitmeyen kimi şeyler bu sürece dâhil oluyor.

● **Dünya edebiyatıyla mukayese ederseniz Türk çocuk edebiyatını nerede görüyorsunuz?**

Çocuk edebiyatımız biçim ve içerik olarak hızla gelişen bir edebiyat. Beni kaygılandıran tek şey tecimsel ilgilerin

edebiyat diye pazarlanması. Bu alanda bir yayınevi ve yazar 'patlaması' var. Bunun çok hayırlı bir şey olduğunu düşünmüyorum. Ucuz metin, ucuz resim ve ucuz kâğıtla yalapaşap hazırlanmış kitapların çocuk ya da büyük okuru boğduğunu düşünüyorum.

Ve şu da vahim; ülkemizde çocuk edebiyatı ortamını ölçüp biçecek, kritize edecek bir edebiyat ortamı yerine maa- lesef bir 'dağıtım otoritesi' gerçeği var. Kimi kişi ya da grupların istediği kitapları dağıtıp istemediklerini dağıtmadığı vahşi, utanç verici bir sistem. Bir dağıtım mekanizması kurup ticari bir işletme kurmak ne zamandan beri bir edebiyat otoritesi gibi olma hakkı veriyor, kimsin sen, edebiyat ve çocuk neden senin bakış açına mecbur ve mahkûm olsun? Çocuk edebiyatı için en büyük saçmalık ve tehlikelerden biri olarak bu dağıtım tekellerini görüyorum.

● **Çocuk edebiyatının geleceği hakkında ümitli misiniz?**

Tabii ki ümitliyim. Her doğan çocuk, bizim hiç bilmediğimiz armağan ve melekelerle geliyor dünyaya. Ve kim bilir şu anda nerelerde kimler hangi güneşlerle uyuyor kafasında. Ümitliyim. Dünyanın neresinde kim çocuklar için ne yazıyorsa, bu bütün çocuklar için yazılıyor. Sorun yok, ümitsizlik yok, devam.

● **Çocuk edebiyatına meraklı yazarlara neler tavsiye edersiniz?**

Okumak, okumak, seçerek okumak. Kolaya teslim olmamak, her yazdığını beğenmemek. Sonra uzun uzun çocuğa bakmak bakmak bakmak.